

Exekutivní shrnutí ze Souhrnné zprávy pro politické představitele a Kodaňská výzva

Světový podnikatelský summit o změně klimatu
Utváření udržitelného hospodářství
Kodaň, 24. až 26. květen 2009

**COPENHAGEN
CLIMATE COUNCIL**

Global partnership for a better climate

Souhrnná zpráva pro politické představitele

– český překlad první a poslední části:
Exekutivního shrnutí a Kodaňské výzvy

SVĚTOVÝ PODNIKATELSKÝ SUMMIT O ZMĚNĚ KLIMATU

Utváření udržitelného hospodářství

Kodaň, 24. až 26. květen 2009

Exekutivní shrnutí	3
Kodaňská výzva	5

Tato souhrnná zpráva byla připravena Kodaňskou klimatickou radou a PricewaterhouseCoopers LLP dle souhrnů ze zasedání pracovních skupin na Světovém podnikatelském summitu o změně klimatu. Jde o syntézu diskusí na summitu, která nemusí nutně odrážet stanoviska PricewaterhouseCoopers LLP nebo Kodaňské klimatické rady.

O Světovém podnikatelském summitu o změně klimatu

Světový podnikatelský summit o změně klimatu byl uspořádán Kodaňskou klimatickou radou, aby mobilizoval angažmá soukromého sektoru ve změně klimatu a diskutoval účinné odpovědi a politické rámce, které pomohou chránit naši planetu a světové hospodářství

O Kodaňské klimatické radě

Kodaňská klimatická rada je mezinárodní iniciativa, která sdružuje vůdčí autority v oboru změny klimatu, počítaje v to nejrespektovanější světové vědce, podnikatele a diplomaty, kteří se rozhodli proměnit výzvy, jež změna klimatu představuje, v nové příležitosti. Byla založena vedoucím skandinávským think-tankem Monday Morning. Rada se snaží vytvořit konstruktivní a pozitivní dialog založený na účinných řešeních změny klimatu.

Český překlad úvodní a závěrečné části Shrnutí (vynecháno je deset stran shrnutí jednání pracovních skupin) vytvořili pro [Centrum pro dopravu a energetiku](#) Jiří Došek a Jan Hollan v říjnu 2009. Překlad je dostupný na stránce <http://amper.ped.muni.cz/gw/podniky>

Originální plné znění Souhrnné zprávy je dostupné na stránce

<http://www.copenhagenclimatecouncil.com>

Exekutivní shrnutí

Úvod

24. - 26. května 2009 se na pět set ředitelů podniků ze čtyř desítek zemí setkalo s předními odborníky, státními úředníky a zástupci nevládních organizací na Světovém podnikatelském summitu o změně klimatu v Kodani. Mezi cíle summitu patřilo mobilizovat zapojení soukromého sektoru do vytváření budoucího politického rámce změny klimatu a poskytnout konstruktivní myšlenky a praktické návrhy na podporu ambiciózní globální dohody o změně klimatu na setkání smluvních stran ([COP15](#)) v prosinci 2009 v Kodani.

Summit byl svolán [Kodaňskou klimatickou radou](#) ve spolupráci s [The Climate Group](#), [3C](#) (Combat Climate Change), iniciativou OSN [Global Compact](#), [Světovou podnikatelskou radou pro udržitelný rozvoj](#) a [Iniciativou pro změnu klimatu Světového ekonomického fóra](#) a za plné podpory dánské vlády.

Základní ambicí summitu bylo zaměřit se na dvojitý problém změny klimatu a ekonomické krize. Účastníci summitu uvažovali, jak lze tato rizika proměnit v příležitost, pokud podnikatelé a vlády budou spolupracovat, a jaké politiky, pobídky a investice nejučelněji podnítky nízkouhlíkový růst.

Klíčová témata summitu

Pokud existuje jediné poselství od ředitelů podniků z tohoto summitu, tak je jím to, že současný hospodářský pokles by neměl utlumit ambice vlád dosáhnout v Kodani silné klimatické dohody, jelikož podniky jsou připraveny reagovat. Hospodářské oživení a naléhavé kroky k řešení změny klimatu se mohou doplňovat – podporou ekonomiky a pracovních míst skrze investice do nové infrastruktury potřebné ke snížení emisí. Jak prohlásil Al Gore: „Krachujícím podnikům matka Příroda nedává finanční injekce“.

Došlo také na přiznání toho, že ačkoli kroky k zastavení růstu emisí přinesou krátkodobé náklady, ty budou převáženy dlouhodobými přínosy vyhnoutí se nebezpečné změně klimatu. Předseda IPCC, Dr. R. K. Pachauri, poznamenal, že jsme „poblíž horní hranici rozsahu“ emisních trajektorií hodnocených ve Čtvrté hodnotící zprávě z roku 2007, a varoval, že změna klimatu by vedla ke zhroutilým státům v Africe i jinde, což by s sebou přineslo zvýšenou hrozbu války a terorismu.

Dvě klíčová průřezová témata, která ze summitu vzešla:

1. **Rozhodující role podniků.** Podniky musejí sehrát rozhodující úlohu při financování, vývoji a zavádění nízkouhlíkových řešení. Od podniků se očekává, že poskytnou velký objem investic potřebných pro přechod k nízkouhlíkové ekonomice, a proto je důležité pochopit, že investorům – ať už penzijním fondům, firmám nebo rizikovým investorům – se musejí jejich investice vrátit. Vlády by měly zvážit, jak pobídkami nebo regulacemi učinit investice do nízkouhlíkových řešení komerčně schůdné. Podniky musejí sehrát také rozhodující roli v inovaci a zavádění nízkouhlíkových technologií, ale zde je zapotřebí nových spojení a v některých případech partnerství s vládami. Technologických inovací dosáhneme jedině, pokud cíle a politiky vlád budou jasné a dlouhodobé.
2. **Uchopit mechanismy správně.** Mechanismy a regulace navržené vládami, ať už trhy s uhlíkem, partnerství veřejné a soukromé sféry (PPP), normy nebo daně, musejí být navrženy tak, aby podporovaly zapojení podniků do boje se změnou klimatu. Trhy s uhlíkem by měly i nadále hrát ústřední roli v klimatické politice, ale musejí být rozšířeny a doplněny dalšími politikami. Je zásadní, aby politiky stanovily jasnou a dlouhodobou cenu uhlíkových emisí, která by usměrnila volby spotřebitelů, podniků a vlád během následujících let a desetiletí. Přesun velkých infrastrukturních investic na nízkouhlíkovou cestu nastane, pokud bude regulační prostředí investorům jasné.

Dosažení těchto věcí bude nakonec vyžadovat užší spolupráci a konzultace mezi vládami a podniky. Podnikatelská sféra bude nadále spolupracovat s polickými činiteli na maximalizaci jejich příspěvku k úspěšnému výsledku v Kodani i po ní.

Doporučení politickým představitelům

Summit se zaměřil na devět otázek, od spolupráce v oblasti technologií až po adaptace, které jsou rozhodující pro posun k nízkouhlíkové ekonomice a tvoří klíčové body vyjednávání v rámci OSN vedoucího k COP15. V této zprávě představujeme shrnutí z každé pracovní skupiny a jejich klíčová doporučeníⁱ. Navzdory rozdílnosti probíraných témat se v těchto devíti pracovních skupinách objevil shodný soubor doporučení. Těmi jsou:

- Investoři potřebují pevné, jasné a dlouhodobé signály o regulaci – ať už jde o programy obchodování, normy energetické účinnosti nebo daně – které poskytnou větší předvídatelnost při činění rozhodnutí o dlouhodobém umístění kapitálu, jakými jsou např. investice do infrastruktury.
- Jsou potřeba nové mechanismy financování založené na spolupráci, např. fondy zelené infrastruktury, partnerství veřejné a soukromé sféry nebo „klimatické dluhopisy“ na podporu vývoje nízkouhlíkových technologií, které v současnosti nejsou komerčně realizovatelné, a většího zavádění těch, které už jsou.
- Vlády by měly být „technologicky neutrální“ a umožnit veškerá nákladově efektivní snižování emisí skleníkových plynů. Měly by se nicméně zaměřit na a podněcovat zvyšování energetické účinnosti a omezování odlesňování a degradaceⁱⁱ lesů, neboť tato opatření mohou přinést významné, nákladově efektivní omezení uhlíkových emisí a navíc poskytnout řadu dalších přínosů.
- Pro prosazení změny mezi investory a spotřebiteli je zásadní větší transparentnost. Ta zahrnuje zveřejňování strategií společností a rozhodnutí o investicích kapitálu, větší používání „uhlíkového štítkování“ a norem energetické účinnosti, robustní postupy pro monitoring, hlášení a ověřování a také transparentnost ohledně nákladů i přínosů nových politik vypracovaných vládami.

Kodaňská výzva

Na konci summitu představila Kodaňská klimatická rada se svými partnery dopis dánskému předsedovi vlády, Larsi Løkkemu Rasmussenovi, vyzývající vedoucí politiky k souhlasu s ambiciózní a účelnou globální klimatickou dohodou na COP15 v Kodani. Kodaňská výzva je přílohou této zprávy.

Závěr

Omezení emisí, které byly a doposud jsou podstatně spojeny s ekonomickým růstem a zvyšující se kvalitou života, je obrovskou a nebyvalou globální výzvou, ale poskytne také významnou příležitost pro udržitelný růst, rozvoj a inovace. Vlády a podniky musejí pracovat dohromady, aby vytvořily základy pro dlouhodobou nízkouhlíkovou prosperitu.

Ředitelé podniků dali na summitu najevo jasný závazek ke zdokonalování budoucího ambiciózního politického rámce změny klimatu a jsou připraveni spolupracovat s politickými činiteli tak, aby se jejich myšlenky a starosti odrazily v mezinárodní dohodě o změně klimatu, o níž doufají, že bude v Kodani sjednána.

i Shrnutí zpráv z pracovních skupin jsou v českém překladu vynechána.

ii Degradace: změna lesa která negativně ovlivňuje jeho strukturu nebo funkci a tak snižuje schopnost lesa poskytovat produkty či služby. V oboru ochrany klimatu se jí rozumí úbytek biomasy, přesněji množství uhlíku. (pozn. překl.)

KODAŇSKÁ VÝZVA

Jako ředitelé globálních firem shromáždění na Světovém podnikatelském summitu o změně klimatu vyzýváme své politické vůdce, aby souhlasili s ambiciózní a účinnou globální klimatickou dohodou na 15. setkání smluvních stran (COP15) v Kodani. Udržitelný ekonomický pokrok vyžaduje stabilizaci a následně snižování emisí skleníkových plynů. Úspěch na COP15 odstraní nejistotu, uvolní další investice a posílí současné snahy o oživení růstu udržitelným způsobem.

Pokud na velikost hrozby změny klimatu zareaguje s patřičnou razancí, pomůže silná globální klimatická dohoda položit pevné základy udržitelné ekonomické budoucnosti. To by podnikům stanovilo předvídatelnější rámec pro plánování a investice, poskytlo impuls pro obnovení prosperity a bezpečnější klimatický systém. Ekonomické zotavení a bezodkladná akce pro řešení změny klimatu se navzájem doplňují – podporou ekonomiky a pracovních míst skrze investice do nové infrastruktury potřebné ke snížení emisí.

Podnikání prospívá nejlépe, když inovacemi dosahuje nějakého cíle, přitom cíl snížení emisí skleníkových plynů je životně důležitý pro naši společnou ekonomickou, společenskou a environmentální budoucnost. Na tomto summitu jsme se shodli, že bude vyžadovat¹:

1. Dohodu o vědecky podložené cestě ke stabilizaci skleníkových plynů s cíli snížení emisí do roku 2020 a roku 2050

Podporujeme vědecké důkazy ze 4. hodnotící zprávy IPCC. Jsme znepokojeni, že některé novější vědecké studie naznačují, že problém může být ještě horší než mnohé odhady IPCC.

Účinná globální klimatická dohoda musí stanovit ambiciózní cíl a určit úbytky emisí, které ochrání nás i budoucí generace před riziky destabilizace klimatu. Omezení nárůstu globální průměrné teploty na maximálně 2 stupně Celsia ve srovnání s úrovní před průmyslovou revolucí bude znamenat do roku 2020 snížení emisí asi o 17 miliard tun oproti vývoji business-as-usual. To bude vyžadovat okamžitou a podstatnou změnu současného trendu globálních emisí skleníkových plynů: musí vyvrcholit a začít klesat během následujícího desetiletí. Dlouhodobější cíle musejí být tvořeny na základě vyvíjející se vědy, ale 4. hodnotící zpráva IPCC udává, že globální emise musejí do roku 2050 poklesnout nejméně o polovinu úrovně roku 1990. Věříme, že práce na omezení emisí nyní je méně nákladná než odkládání našich snah. Odkladem nemáme co získat. Největších redukcí by měly zpočátku dosáhnout rozvinuté ekonomiky, ale globální snížení emisí bude vyžadovat svůj díl od všech států.

Podnikání bude omezením emisí v tomto rozsahu hluboce zasaženo. Podniky ale již nyní činí kroky ke snížení emisí skleníkových plynů. Kdekoli působíme, jsme připraveni takové změny provést a podporovat ambiciózní politická rozhodnutí zaměřená na problém změny klimatu. Pokud budou tyto politiky dobře navrženy a zavedeny, výhody včasného jednání budou větší než krátkodobé náklady na přizpůsobení se. Této včasné akce lze dosáhnout jedině stanovením ambiciózního cíle pro rok 2020.

2. Účinné měření, hlášení a ověřování emisí

Aby bylo možné měřit, jak se blížíme cílům účinné klimatické dohody, je nutné dosáhnout snížení emisí skleníkových plynů a průběh snižování sledovat. Jako podniky můžeme dát příklad tím, že přispějeme k jednotné, ucelené a spolehlivé disciplíně, pokud jde o měření, hlášení a ověřování, která pak povede k hlášení povinnému. Dokládání emisí, za které zodpovídáme, poskytne základ pro omezení emisí nad rámec toho, co bude požadováno regulačními opatřeními, a umožní, aby námi vykonaná práce byla náležitě posouzena a odměněna investory i veřejností.

¹ Zde vyjádřené pohledy na věc se opírají o diskuse na Světovém podnikatelském summitu o změně klimatu. Neodrážejí nezbytně pohledy všech účastníků.

3. Pobídky pro dramatický nárůst financování nízkoemisních technologií

K prosazení účinných, účelných, spravedlivých a ambiciózních kroků ohledně změny klimatu bude svět muset mobilizovat objem investic nutný pro dosažení požadovaného omezení emisí. Vhodně zavedený mezinárodní trh s uhlíkem rámuje ambiciózní omezovací cíle umožní jak nákladově efektivní snižování emisí, tak vytvoření stability ceny uhlíku, jež povede k zavádění technologií, které způsobí snižování emisí ve velkém rozsahu. Prvními kroky k zavedení globálního trhu budou takové, že umožní propojení národních a regionálních trhů s uhlíkem. Mezinárodní dohoda pomůže zajistit důvěru investorů v uhlíkový trh a akce na národní úrovni pomůžou vzniku nových finančních toků pro klimatické investice.

Nová klimatická dohoda musí „popohnat“ rozvoj nových technologií použitím veřejných prostředků pro pákový efekt na soukromé investice v rané fázi předvádění a rozšiřování oněch technologií. To bude vyžadovat politická opatření, která vytvoří jasné, předvídatelné a dlouhodobé pobídky k povzbuzení soukromých investic a umožní globální rozšíření kapitálu a technologií.

4. Zavádění existujících nízkoemisních technologií a vývoj nových

Soukromý sektor je již nyní zdrojem více jak dvou třetin celosvětových investic do inovace čistých technologií a je nejefektivnějším činitelem rozšiřování a přenosu know-how i technologií. Mnohé nízkouhlíkové technologie již existují a můžou významně snížit globální emise. Značného omezení emisí lze dosáhnout zvýšením energetické účinnosti, a to z velké části s kladným finančním saldem.

Nejlepší cestou pro dosažení těchto věcí jsou standardy a předpisy. Nová dohoda musí podpořit zavádění nízkouhlíkových řešení tím, že vyzve k pobídkám pro veřejnost a soukromé odběratele, aby si vybírali infrastrukturu a technologie s nejnižšími emisemi, a pro investory, aby při svém rozhodování brali v úvahu klimatická rizika.

Vlády a podniky musejí spolupracovat, aby zajistily, že všechny státy budou mít rovný přístup k novým čistým energetickým technologiím a dalším inovacím, mimo jiné tím, že budou spolupracovat s rozvojovými zeměmi na zlepšení infrastruktury nezbytné pro jejich efektivní zavádění.

Účinná globální klimatická dohoda musí poskytnout prostředky na financování výzkumu, vývoje a zavádění nových čistých energetických technologií. Zpoplatnění emisí může pomoci „protlačit“ tyto technologie inovačním procesem, tvořit výnosy a posílit tok investic do rozvojových zemí. Vlády by se měly snažit ukončit současné zvrácené dotace, které upřednostňují vysokoemisní dopravní a energetickou infrastrukturu a podněcují odlesňování.

Posun k nízkouhlíkové ekonomice, podpořený účastí soukromého sektoru i vládami, má potenciál uvést do chodu další generaci technologických inovací, řešit problémy životního prostředí a ekonomiky, jež změna klimatu představuje, a přispět ke globálnímu rozvoji.

5. Zdroje, které učiní lidská společenství odolnější a schopné přizpůsobení se důsledkům změny klimatu

Uznáváme, že v účinné globální klimatické dohodě je adaptace na změny stejně důležitá jako jejich zmírňování. Plánování adaptací bude vyžadovat holistickou a dlouhodobou plánovací perspektivu, v níž bude zapotřebí různých stupňů působení na mezinárodní, národní i místní úrovni. Podniky budou zodpovědné za výstavbu velké části infrastruktury potřebné k ochraně před dopady změny klimatu. Účinná globální klimatická dohoda zmobilizuje finanční zdroje na podporu partnerství veřejného a soukromého sektoru s cílem posílení rozvoje, schopnosti se přizpůsobit, klimatické odolnosti a zvládnání rizik.

6. Inovativní způsoby ochrany lesů a vyrovnání uhlíkového cyklu

Vzhledem k tomu, že významnou část omezení CO₂ požadovaného do roku 2020 tvoří ukládání uhlíku v lesích a v zemědělských půdách, musí účinná klimatická dohoda toto ukládání usnadnit. Pokud máme splnit cíle omezení emisí, je neodkladně zapotřebí lesy chránit a zvýšit ukládání uhlíku. Soukromý sektor může při omezování odlesňování hrát důležitou roli, především v rozvojových zemích, skrze mechanismy strukturované k ocenění ochrany lesů.

Věříme, že by tyto body měly tvořit jádro mezinárodní dohody o změně klimatu sjednané v Kodani. Jako ředitelé podniků jsme připraveni inovovat a působit v rámci vytvořeném takovou smlouvou a národními klimatickými politikami.

Omezení emisí, které byly až dosud tolik spojeny s naším ekonomickým růstem a zlepšováním blahobytu, je obrovská nebývalá globální výzva, ale poskytne také významnou příležitost pro udržitelný růst, rozvoj a inovace. Budoucím generacím dlužíme splnění tohoto úkol společným úsilím. Nyní je čas vytvořit základy pro dlouhodobou nízkouhlíkovou prosperitu. Jsme ochotni na tom pracovat spolu s vládami.

*

Předložena Kodaňskou klimatickou radou, vytvořena při diskusích se Světovou podnikatelskou radou pro udržitelný rozvoj, 3C, Iniciativou pro změnu klimatu Světového ekonomického fóra, UN Global Compact a The Climate Group a při rozvahách účastníků Světového podnikatelského summitu o změně klimatu 26. května 2009.